

Külföldi hírek

kk.1.magyar gasztronómiai hét

ki/a/bs amszterdam, 1975. november 30./mti/

harmadizben rendeznek magyar gasztronómiai hetet amszterdam egyik legjelentősebb szállodájában, az okura hotelben. a budapesti duna intercontinental és a malév, valamint az amszterdami szálloda közös szervezésében december 14-ig az okura lampion-éttermében magyar étel-és italkülönlegességeket szolgálnak fel. három magyar szakács, egy cukrász, három felszolgáló érkezett erre az alkalomra a holland városba. az étteremben öttagu cigányzenekar játszik, azokat pedig, akik kedvet kapnak a magyarországi látogatásra, magyar idegenforgalmi hostessek tájékoztatják. a szakácsok kellően felszerelték magukat magyar fűszerekkel, különlegességekkel, a szálloda pedig bőségesen beszerzett magyar borokat.

a gasztronómiai bemutatót amszterdam helyettes főpolgármestere nyitotta meg. magyar részről rózsza miklós, a hungarhotels vállalat vezérigazgatója és vér jenő, a malév amszterdami kirendeltségének vezetője mondott beszédet. jelen volt bebrits anna, hazánk hollandiai nagykövete.

a de telegraaf című holland lap szombati számában fényképes cikk ismerteti a magyar étel-és ital bemutatót./ kis csaba/

9.30/a

-.-

-1 -

cll

kk.2. rövid hírek

hf/so/a/kt

1975. november 30./mti/

w a s h i n g t o n : televízió-készülékek

1974-ben 20 millióval nőtt a televíziókészülékek száma a világon s az év végén 364 millió készüléket tartottak nyilván. az amerikai television digest című lap adatai szerint a szovjetunió több mint 50 millió készülékével az elsők között áll a világon, japánban 25,5 millió, az nszk-ban 17.6 millió, franciaországban és olaszországban mintegy 13 millió tv-készülék van. a lap adatai szerint a világ 146 országa sugároz televíziós programot./taszsz/

a d d i s z a b e b a : román nyilatkozat

az etiópiai ideiglenes katonai kormány a lakosság széles körű támogatásával intézkedéseket hoz az ország egységének és területi integritásának biztosítása érdekében - állapítja meg az ethiopian herald című lapban közzétett kormánynyilatkozat. a közlemény hangoztatja, hogy a kormány szigorú intézkedéseket hoz az etiópia egységének megbontására törekvő reakciós és szeparatista erők ellen, s igyekszik békés úton rendezni az úgynevezett eritreai problémát./taszsz/

L o n d o n : graham hill

repülőszerecsétlenség következtében szombaton este életét veszítette graham hill kétszeres világbajnok brit autóversenyző. a sportember öt társával együtt marseille-ből jövet viharba került london közelében és kétmotoros repülőgéppel lezuhant.

a repülőgép roncsai között megtalált, felismerhetetlenségig összeégett tetemek személyazonosságát egyelőre nem sikerült véglegesen tisztázni, de a vezetőfülkében megtalálták a sportoló személyazonossági igazolványát és vezetői engedélyét is./afp, reuter/

s a n t i a g o : szerencsétlenség

hét munkás életét veszítette, további 17 megsebesült szombaton este santiago közelében, amikor autóbuszuk egy magas töltésről folyóba zuhant./reuter/

9.35/acd

--

- 2 -

kk.3. ford, kina- előzetes

ae/a/kt

p e k i n g , 1975. november 30.

aczel endre, az mti tudósítója jelenti:

gerald ford, amerikai elnök közép-európai idő szerint hétfőn reggel érkezik pekingbe, hogy folytassa az elődje, richard nixon által megkezdett magasszintű párbeszédet a kínai vezetőkkel.

a látogatás, amelyet, ellentétben az 1972-es nixon-vizittel aligha nevezne bárki is, történelminek, a dialóguson kívül alig ígér egyebet. az egyesült államokban azt mondják hivatalos helyeken, hogy, frontáttörést, hiba volna várni, más szóval washington ford távoztával is a tajvani rezsimit részesíti majd hivatalos és teljes diplomáciai elismerésben. és afelől sincs bizonyosság, vajon a kínai-amerikai kétoldalú - jobbára gazdasági, kereskedelmi - kapcsolatok előre mozdulnak-e majd valamennyire a látogatás eredményeként.

ugyanakkor kétségtelen, hogy kina presztizsvágyát nem hagyja érintetlenül a második amerikai elnök pekingben való megjelenése, annál is kevésbé, mert a látszat úgy hat, mintha az amerikai vezetők canossát járnának: pekingből e viziteket nem viszonzozzák.

elkerülendő az esetleges felfűtött várakozásból fakadó csalódást, mind az amerikai, mind a kínai fél erőfeszítéseket tesz, hogy a ford-látogatást, kitüntetett, jellegű jóelőre megfossa. mint várni lehetett, az egyesült államokban felbukkant a jelszó, hogy ford nem elsősorban kinába, hanem a, csendes-óceán térségébe, látogat, tehát peking a körutban - amely tudvalevőleg manilát és djakartát is érinti - csak az egyik állomás. másrészt ford csak fizikailag lesz jelen négy napig pekingben, tekintve, hogy a kínai kormány vendégházában naponta több órát dolgozik majd e célra magával hozott szakértőivel a honi költségvetésen. harmadrészt szünet nélkül áradnak washingtonból a figyelmeztető nyilatkozatok: senki ne számítson, nagy szabásu fejleményekre, a kínaiak a maguk részéről ismét hangsúlyozottan nem-hivatalosnak fogják fel a látogatást, emellett jelét sem adják annak, hogy olyan grandiózus előkészületeket tennének ford fogadására, mint ahogyan 1972 tavaszán, nixon ideérkezte előtt történt.

/folyt.köv./
10.05/a

- 3 -

kk.3./ ford.....folyt./-a

amerikai források szerint fordnak teng hsziao-ping miniszterelnökhelyettesével folytatott tárgyalásain a nemzetközi témáké lesz az elsőbbség és a kétoldalu kapcsolatoknak jut kevesebb idő. a tárgyalásoknak kimondottan vélemény-csere jellege lesz, minthogy hivatalosan deklarált politikai vagy diplomáciai együttműködés aligha képzelhető el a két kormány között. a kínai külpolitika és diplomácia ugyanis bár ma elsődlegesen szovjet-ellenes irányvonalat követ, önmaga és a „harmadik világ”, legfontosabb tennivalójaként jelölte meg a „két szuperhatalom”, - tehát részben az egyesült államok - hatalmának befolyásának leküzdését. legfeljebb arról lehet és van is szó, hogy kína igent mond az egyesült államok globális stratégiai jelentésének olyan elemeire, amelyeknek gyöngülése, peking hite szerint, a szovjetuniót juttatná előnyös helyzetbe.

..-

kk.4. pravda a csehszlovák párt-és kormányküldöttség szovjetunióbeli látogatásáról

hf/so/a/kt m o s z k v a , 1975. november 30./taszsz

a pravda vasárnapi vezércikkében megállapítja, hogy a csehszlovák párt-és kormányküldöttség szombaton befejeződött szovjetunióbeli hivatalos, baráti látogatása, olyan esemény, amely egyaránt nagy jelentőségű a szovjet-csehszlovák kétoldalu kapcsolatok és a szocialista közösség egésze szempontjából,,.

a cikk rámutat, hogy a szovjet és csehszlovák vezetők tárgyalásai „a teljes nézetazonosság, a szivélyesség és az elvtársi megértés légkörében folytak,,. ezzel kapcsolatban a pravda emlékeztet arra, hogy az utóbbi évek a szovjetunió kommunista pártját és a csehszlovákia kommunista pártját összefűző igazi testvéri kapcsolatok további megszilárdításának korszakát jelentették. „pártjaink hatalmas munkát végeztek a szovjet-csehszlovák kapcsolatok mindenoldalu kibővítése érdekében a politika, a gazdaság, az ideológia és a kultúra területén,,. az szkp kb lapja a továbbiakban hangsúlyozza: a szovjetunió és csehszlovákia megerősítette, szilárdan eltökélték, hogy következetesen megvalósítják a záródokumentumban lefektetett elveket és kötelezettségeket, s hogy „a többi szocialista országgal együtt továbbra is szembehelyezkednek mindenféle agresszív imperialista és reakciós, nacionalista kísérlettel, amely meg akarja zavarni a nemzetközi légkör egészségesebbé válását, fel akarja ujtani a hidegháború légkörét, károsítani akarja a béke és a szocializmus ügyét,,.

/folyt.köv./
10.20/a

- 4 -

kk.4./ a pravda.....folyt./-a

„a hatalmas szocialista közösséghez tartozó országok egysége és összeforrottsága, a tudományos kommunizmus zászlajához való hűsége, reményt keltő biztosíték arra, hogy sikeresen megvalósulhatnak a szocialista és a kommunista építésnek azok a nagyszabású feladatai, amelyek a testvéri marxista-leninista pártok kongresszusait fémjelzik,, - állapítja meg végezetül a pravda./mti/

..-

kk.5. hírek az egyesült államokból

or/a/kt

1975. november 30.

w a s h i n g t o n

ford amerikai elnök törvényjavaslatot írt alá, amely négy milliárd dollárt irányoz elő az 1976-os költségvetési évben katonai célú építkezési beruházásokra, valamint több, mint egymilliárd dollárt a külügyminisztérium és más, külügyi tevékenységgel foglalkozó kormányiszervek részére.

a törvényjavaslat egyben előírja, hogy az egyesült államok folytasson tárgyalásokat a szovjetunióval az indiai-óceán „békeóceán”, jellegének fenntartásáról és a kormány április 15-ig számoljon be a kongresszusnak a tárgyalások eredményeiről.

az indiai-óceánon lévő diego garcia szigetén az amerikai haditengerészeti támaszpont további kiépítését a fenti határidőig elhalasztották./ap/

x x x

az amerikai elnök pekingi utjának megkezdése előtt megvétőzött egy törvényjavaslatot, amely 3,5 millió dollárt juttatna az egyesült államokban washingtonon kívül működő külföldi diplomáciai képviseletnek, illetve az országban tartózkodó külföldi diplomaták személyi védelmének erősítésére.

/folyt.köv./
10.30/a

- 5 -

kk.5./ hirek.....folyt./-a

ford arra hivatkozott, hogy a szövetségi államokban lévő külföldi testületek illetve személyek biztonságáról a helyi hatóságoknak saját erőforrásaikra támaszkodva kell gondoskodniuk, a központi alapról történő anyagi támogatás, veszélyes precedenst, teremtene más területeken is. mint a fehér ház megjegyezte, fordnak ez volt 40. elnöki vétója a kongresszus valamely törvényjavaslatával szemben./upi/

s t. l o u i s

a mcdonnell douglas corporation repülőgépgyártó mammut cég szombaton beismerte, hogy öt éven keresztül 2,5 millió dollár összegben fizetett külföldi kormányhivatalnokokat - nem katonai jellegű - üzletkötéseinek megkönnyítése érdekében. a társaság arra hivatkozott, hogy a kifizetések nem ütköztek törvénybe, elsősorban bizottsági és tanácsadó honoráriumok, formáját öltötték. a nyilatkozatban a cég ugyanakkor sajnálkozását fejezte ki az ügy kapcsán és jelezte, intézkedéseket tettek hasonló jövőbeli esetek megakadályozására./upi/

--

kk.6. ford - alaszka

or/a/lt f a i r b a n k s , 1975. november 30./mti/

ford amerikai elnök utban a kínai népköztársaság felé - mint már jelentettük - szombaton este alaszkaiba érkezett. megtekintette az épülő alaszka-i kőolajvezeték, amely 1977-ben kezdi meg működését. a fairbanks légi támaszpontonra történt megérkezésekor beszédet mondott, amelyben igyekezett megnyugtatni az enyhülési politika amerikai bírálóit: az egyesült államok kormány, a világbéke megőrzésére törekedve tudatában marad annak, hogy a béke legjobb biztosítója a senki mögé nem szoruló amerikai katonai erő... a világméretű diplomácia nem lenne hiteles egy szilárdságát és érzékenységét tekintve egyaránt hiteles katonai erő nélkül.....

/folyt.köv./

11.00/a *de*

- 6 -

kk.6./ ford -.....folyt./-a

ford szerint alaszka-i megállója jelképes jelentőséggel bír annak kidomborítására, hogy „ az amerikai kontinenst az ázsiaitól elválasztó csendes-óceánt békeövezetként kell fenntartani,,.

kínai tárgyalásaira utalva hangsúlyozta, hogy pekingben kiáll majd az eddigi amerikai politika szempontjai mellett.

a hatalmas alaszka-i olajtartalékokról szólva ford kifejtette, hogy az „ egyesült államok elfogadhatatlan mértékben függővé vált más országoktól a gazdasági vérkeringést biztosító kőolaj vonatkozásában...és ennek a fenyegető állapotnak - egyebek között éppen a kőolajvezeték kiépítésével - véget kell vetni.

az elnök kíséretében utazó kissinger külügyminiszter a repülőgép fedélzetén más külpolitikai kérdésekről szólva újságírók előtt reményét fejezte ki, hogy sikerül diplomáciai úton elérni a golan-magaslatokon állomásozó ensz-erők mandátumának meghosszabbítását. joseph sisco külügyminiszterhelyettes - szintén az elnöki kíséret tagja - kissinger segítségére lesz, hogy a kínai út során is figyelemmel kísérhessék a szíriai-izraeli tüzszüneti vonalon álló ensz-erők további sorsának alakulását./reuter,upi/

--

kk.7. ensz - vegyi fegyverek

pm/czné/a/kt n e w y o r k , 1975. november 30./taszsz/

a nemzetközi közvéleménynek az a törekvése, hogy a nukleáris fegyverek mellett be kell tiltani más legveszélyesebb tömegpusztító fegyvereket is, kifejezésre jutott az ensz 1. számú politikai bizottságának abban az egyhangúlag elfogadott határozatában, hogy mielőbb el kell érni a megállapodást mindenfajta vegyi fegyver kidolgozásának, gyártásának és felhasználásának eltiltásáról és valamennyi állam fegyvertárából való kiiktatásáról.

e határozati javaslatot 18 szocialista, fejlődő és kapitalista állam terjesztette elő, köztük ausztria, afganisztán, india, olaszország, kanada, a mongol népköztársaság, lengyelország, az ukrán szovjet szocialista köztársaság, finnország, csehszlovákia, stb.

/folyt.köv./
11.20/a *de*

- 7 -

kk.7/ensz-.....q folyt./-a

bizonyítéka ez annak, hogy az ensz számos tagállama gyakorlatiasan közelíti meg ezt a fontos kérdést abban a meggyőződésben, hogy a vegyi fegyverek eltiltása területén való haladás megfelel a béke megerősítése és a népek biztonsága érdekeinek.

a határozatban kifejezésre jut az a meggyőződés, hogy a nemzetközi feszültség enyhülésének folyamata elősegíti a legszeszerezés területén fogantatosítandó további intézkedések megvalósítását és a hatékony nemzetközi ellenőrzés mellett végrehajtandó általános és teljes leszerelést, ezzel kapcsolatban a politikai bizottság aláhuzta a vegyi, valamint a baktériumfegyverek /biológiai fegyverek/ teljes eltiltásának és megsemmisítésének fontosságát.

a határozat a továbbiakban üdvözli nannak az egyezménynek a hatályba lépését, amelynek értelmében eltiltják a baktérium és a toxikus fegyverek kidolgozását, termelését és felhalmozását és az ilyen készletek megsemmisítését. ez az egyezmény - mint a határozat megállapítja -, fontos lépés afelé, hogy a közeljövőben létrejöjjön az egyezmény minden vegyi fegyverfajta kidolgozásának, termelésének és felhalmozásának hatékony eltiltásáról és minden állam fegyvertárából való kiiktatásáról.

a politikai bizottság sürgető felhívással fordult minden államhoz, tegyenek erőfeszítéseket minden vegyi fegyverfajta kidolgozásának, termelésének és felhalmozásának hatékony eltiltása és e fegyverek megsemmisítése érdekében.

a határozati javaslat ismét indítványozza minden olyan államnak, amely ez ideig még nem tette meg, hogy csatlakozzanak a baktérium/biológiai/ és toxikus fegyverek kidolgozásának, gyártásának és felhalmozásának eltiltásáról és az ilyen fegyverkészletek megsemmisítéséről szóló egyezményhez, valamint az 1925-ös genfi jegyzőkönyvhöz, amely megtiltja a fojtó, mérgező és más gázok, valamint a baktérium fegyverek háboruban való alkalmazását.

figyelembe véve a szovjetuniónak és az egyesült államoknak azt az elvi megállapodását, amely szerint megvizsgálják azt a kérdést, hogy együttesen kezdeményezik a legveszélyesebb, halált hozó hadviselési vegyi fegyverekre vonatkozó nemzetközi konvenció megkötését, az 1.sz. politikai bizottság határozata fontos lépéssé válhat a fegyverkezési hajszá megfékezésében, ami teljes mértékben megfelel a béke és a biztonság érdekeinek.
/mti/

11.25/a. *ll*

-8-

kk.8. angola

hf/dm/p kt Luanda, 1975. november 30./mti/

az angolai népi felszabadító fegyveres erők /fapla/ és az angolai népi felszabadítási mozgalom /mpla/ képviselői szombaton luandában sajtóértekezleten mutatták be azokat az egyesült államokból és más nato országokból származó fegyvereket, amelyeket az intervenciókkal vívott harcokban zsákmányoltak az angolai népi erők.

a sajtótájékoztató felvonultatott fegyverzet többsége az amerikai hadiipar gyártmány; páncélos elhárítók, gránátvetők, tüzérségi felszerelések, ezen kívül, belga és angol gyártmányú automata fegyverek.

az mpla szóvivője szerint, a zsákmányolt fegyverzetet és lőszerket az alabamai-anniston amerikai bázisról zairén keresztül juttatták el az intervenciók hadseregeihez, amelyek az elmúlt napokban az ország északkeleti részén több alkalommal súlyos vereséget szenvedtek az mpla fegyveres erőtől./taszsz,afp/

luis de almeida az angolai népi köztársaság tájékoztatásügyi minisztériumának igazgatója, szombaton luandában közölte, hogy az angolai biztonsági szolgálat letartóztatta az amerikai cbs televíziós társaság két munkatársát, mivel a birtokukban levő iratok tanúsága szerint, tevékenységük nemcsak az angolai helyzetről szóló információk továbbítására korlátozódott, almeida kijelentette, hogy az amerikai újságírók ügyében vizsgálat indult és a körülmények tisztázása után valószínűleg mindkét tudósítót kiutasítják az országból. a továbbiakban elmondta, hogy letartóztattak egy harmadik, magát szintén újságírónak mondó dél-afrikai állampolgárságu személyt is, mert semmiféle irattal nem tudta bizonyítani újságíró mivoltát.
/afp/

--

11.40/p. *ll*

-9-

kk.9. timor - ensz

or/a/kt new york, 1975. november 30./mti/

a lisszaboni kormány levélben fordult kurt waldheim, ensz-főtisztához volt gyarmata, kelet-timor ügyében. antonio da costa lobo portugál ensz-képviselő által a világszervezet adminisztratív vezetőjéhez eljuttatott levél hangsúlyozza, hogy,, a portugál hatóságok nem rendelkeznek eszközökkel a helyzet normalizálására,, a függetlenné váló gyarmaton, ezért az ensz aktív közreműködését kéri a válság diplomáciai megoldásához.

a dokumentum szerint a fretilin timori felszabadító mozgalom azzal a pénteki lépésével, amellyel kikiáltotta a független kelet-timori demokratikus népi köztársaságot,, súlyosabbá tette a helyzetet és megnehezítette az ország területén működő három fegyveres erő közötti jövőbeli tárgyalások megtartását,,.

mint már beszámoltunk róla, portugália nem hajlandó elismerni az ujonnan alakult köztársaságot, timorral szomszédos indonézia pedig kifejezetten az autonómia-ellenes timori demokratikus uniót/ udt/ és a timori demokratikus népi szövetséget/apodeti/ támogatja.

kelet-timor fővárosából, diliből érkezett jelentés szerint svédország és bissau-guinea kormánya diplomáciai elismerésben részesítette az új köztársaságot, mozambik pedig nem hivatalosan jelezte készségét az államközi kapcsolatok felvételére./reuter, ap, upi

..-

kk.11. bhutto

or/a/kt multan, 1975. november 30./mti/

ali bhutto pakisztáni miniszterelnök szombaton multanban a kormányon lévő pakisztáni néppárt gyűlésén mondott beszédében kilátásba helyezte, hogy az eredeti terveknek megfelelően 1977 augusztusa előtt általános választásokat tartanak. ugyanakkor éles hangon figyelmeztette az ellenzéki erőket, hogy ne próbáljanak,, nyílt lázadással,, nyomást gyakorolni a kormányra és befolyásolni a választások kimenetelét, mert a kormány ebben az esetben szétzúz mindenfajta megmozdulást.
/folyt.köv./

11.40/a *de*

- 10 -

kk.11./ bhutto.....folyt./-a

a kormányfő ezzel a kijelentésével válaszolt a jobboldali parlamenti ellenzéknek arra a szerdai követelésére, hogy bhutto mondjon le, ellenkező esetben - a kormánnyal való szembenállás jeleként - képviselőit kivonja a központi és a helyi törvényhozásból.

a 144 tagu nemzetgyűlésben/alsóház/ az ellenzék 25, a 45 tagu szenátusban/ felsőház/ kilenc mandátummal rendelkezik.

bhutto beszédében azt állította, hogy,, egy szomszédos ország,, utasítást adott katonái szabadságolásának felfüggesztésére és mozgósítást kezdett, amelynek éle pakisztán ellen irányul. néhány órával később a pakisztáni hírügynökség már meg is nevezte ezt az államot; a köztársasági elnök afganisztánra utalt. bhutto kijelentette, országa,, teljesen felkészült bármilyen fenyegetés visszaverésére,,. hangoztatta, nem azért szól,, az ország határán kialakult feszültségről,, hogy - miként az ellenzék állítja - elvonja a figyelmet az ország belső bajairól./upi, reuter, ap/

..-

kk.10. az enyhülés ellenfelei

pm/czné/p kt moszkva, 1975. november 30. /taszsz/

pavel gyemcsenko a pravda vasárnapi számában közölt nemzetközi szemléjében megállapítja, hogy a különböző társadalmi rendszerű államok közötti kapcsolatok javulásával egyidejűleg fokozódik az imperializmus osztálygyűlöletétől elvakult legagresszívabb köreitnek az enyhüléssel szemben kifejtett ellenállása. az egyesült államokban például erőfeszítéseket tesznek, hogy a kongresszuson keresztülrőszakolják az ország történelmének legnagyobb katonai költségvetését. nyilvánvalóan az idők szellemével ellentétes irányban tevékenykednek a nato bizonyos körei, amelyek továbbra is kardoskodnak a fegyverkezési hajsza politikája mellett. újabb feszültségi góccokat és konfrontációs csomópontokat próbálnak kialakítani a világ különböző térségeiben, számos országban reakciós népellenes erőket igyekeznek hatalomra juttatni.

a hirmagyarázó rámutat, hogy a hidegháború visszahozásának bajnokaival gyakorlatilag egy táborban tevékenykednek a pekingi vezetők, akik minden alkalmat kiaknáznak a szovjetellenesség felszítására, a nemzetközi helyzet kiélezésére. így például e napokban sauvagnargues francia külügyminiszter kínai látogatását használták fel újabb szovjetellenes támadásokra.

/folyt köym./
11.45/p *de*

-11-

kk.10. az enyhülés.....folyt/p

a pekingi diplomácia szovjetellenes politikájának uszályába próbálja sodorni japánt. ezek a kísérletek nyíltan kifejeződnek abban a kínai követelésben, hogy a két ország „béke és barátság” szerződésének „szövegébe iktassák be a „harmadik ország hegemoniájával”, való együttes szembeszegülés tételét. a „harmadik ország”, pekingben a szovjetunió értendő. ezzel kapcsolatban a hirmagyarázó megjegyzi: „annak ellenére, hogy befolyásos japán személyiségek körében vannak olyanok, akik hajlanak a kínai álláspont felé, a pekingi diplomácia tokióra gyakorolt nyílt nyomása balsikert szenvedett.”./mti/

..-

kk.12. biztonsági tanács - ensz-erők a golan fennsíkon

hf/so/a/kt new y o r k ,1975. november 30./mti/

a biztonsági tanács tagjai szombaton öt izben is tanácskoztak a golan fennsíkon állomásozó ensz-megfigyelő erők november 30-án lejáró megbízatása megújításának lehetőségeiről, de nem sikerült közös álláspontra jutniok. miután a megbeszélések vasárnap hajnalig eredménytelenek maradtak, a tanács tagjait vasárnap az esti órákra ismét összehívták.

kiszivárgott értesülések szerint a testület tagjai egyetértéssel abban, hogy a két fél előzetes hozzájárulása alapján újabb hat hónapra meghosszabbítsák a golanon állomásozó, mintegy 1200 főnyi ensz-erők megbízatását. egyelőre azonban nem tudtak közös határozati javaslatot kidolgozni abban a kérdésben, hogy milyen szerepet biztosítsanak a pfsz-nek a biztonsági tanács januárja kitűzött palesztin vitájában. mint ismeretes, szíria waldheim ensz-főtítkár minap véget ért közel-keleti látogatása során, kifejezésre juttatta azt az álláspontját, hogy a pfsz-nek jelen kell lennie a palesztin kérdéssel kapcsolatos biztonsági tanács tanácskozásokon. szíriai részről javasolták, hogy az ensz-erők mandátumának meghosszabbításáról szóló határozatba ezt valamilyen formában foglalják bele. a szíriai javaslatot az egyesült államok és izrael elutasítja. ez utóbbi hangoztatta azt is, hogy a pfsz részvételét támogató javaslat esetén nem járul hozzá az ensz-erők mandátumának meghosszabbításához./upi,afp/

..-

12.30/a

- 12 -

kk.13. törökország - ciprus

hf/so/a/kt p á r i z s , 1975. november 30./mti/

süleyman demirel török kormányfő, a le point című párizsi magazinnak adott interjújában kijelentette, hogy kormányának nem áll szándékában csökkenteni cipruson a törökország ellenőrzése alatt lévő területet. a párizsi hetilapnak adott nyilatkozatában a török miniszterelnök elismételte azt az ismert ankarai álláspontot, amely szerint cipruson két államot kell létrehozni államszövetség keretében és ebben az esetben törökország, hajlandó tárgyalásokat kezdeni a sziget földrajzi újrafelosztásáról. demirel végezetül azt is közölte, hogy kormánya helyzetének megerősítése céljából, fegyvereket akar vásárolni franciaországtól./reuter/

..-

kk.14. közel-keleti hírek

hf/so/a/kt 1975. november 30./mti/

k a i r ó

az al akhbar vasárnapi számában arról közöl jelentést, hogy az egyiptomot, szíriát és libiát magában foglaló arab köz-társaságok szövetségének parlamentje eltávolította a miniszterelnöki székéből a szíriai ahmed khatibot, az államszövetség kormányfőjét. a kairói lap szerint a szövetségi parlament döntését azzal indokolta, hogy khatib egy éve nem látta el hivatalát, nem jelent meg a parlament ülésein, bírálta a szeptemberben megkötött második egyiptomi-izraeli megállapodást. mint emlékeztetés, a 60 tagú szövetségi parlament októberi ülésén a 20 szíriai képviselő egyhangulag elutasította a sinai megállapodást, a parlament egyiptomi és libiai tagjai azonban leszavazták őket./reuter/

d a m a s z k u s z

az izraeli megszállás alatt lévő gazai övezetben és jordán folyó nyugati partján negyedik hete tartanak a helyi arab lakosság kormányellenes megmozdulásai. a wafa palesztin hírügynökség damaszkuszról származó jelentése szerint, a megszállt területek arab lakossága heves tüntetésekkel tiltakozik az ellen, hogy az elűzött arab lakosság földjeire erőszakkal zsidó lakosokat telepítenek. az arab polgárjogi engedetlenségi mozgalom aktivistái tiltakozásra szólították fel az arab lakosságot, tel aviv azon tervei ellen is, amelyek a megszálló hatóságok ellenőrzése alatt ugynevezett, helyi kormányzati szerveket, akar-nak létrehozni, s tömeges terrort alkalmaznak az arab lakosság ellen./taszsz/

..-

12.45/a

- 13 -

kk.15. Leningrádi béke-konferencia - pravda

pm/czné/a/kt m o s z k v a , 1975. november 30./mti/

jurij zsuov, a béke világtanács elnökségének tagja a pravda vasárnapi számában, foglalkozva az országos békemozgalom képviselőinek leningrádban nemrégiben véget ért világtanács-konferenciájával, hangsúlyozza: „ visszafordíthatatlanná válhat és kell is hogy váljék a nemzetközi feszültség jelenlegi enyhülése... » az enyhülés sikerei alátámasztást nyerhetnek és anyagi erővé válhatnak az államok közötti sokrétű békés kapcsolatok fejlődésében és ami különösen fontos, a fegyverkezési hajszák megfékezésére irányuló konkrét lépésekben. a politikai enyhülés kiegészülhet és ki is kell, hogy egészüljön a katonai enyhüléssel... »

jurij zsuov kifejezi azt a meggyőződését, hogy a legszélesebb körű támogatásra talál a leningrádban meghirdetett felhívás, hogy tömegkampányt kell indítani a fegyverkezési hajszák megszüntetéséért és a leszerelésért.

hangsúlyozva, hogy a szovjet békeharcosok minden lehetőséget megtesznek, hogy a legteljesebb siker koronázza a békemozgalom életének ezt az új szakaszát, zsuov a következőket írja: „ az szkp most készül xxv. kongresszusára. nem kétséges, hogy e kongresszus munkájában igen fontos helyet foglalnak majd el a háborús veszély enyhítéséért, a béke megszüntetéséért és az államok közötti békés együttműködés fejlesztéséért vívott harc további feladatai. az szkp és az egész szovjet nép ebben az új szakaszban is - mint mindenkor - jelentősen hozzájárul majd a béke szavatolásának ügyéhez... »

ez annál is fontosabb - hangsúlyozza a szerző -, mert az enyhülés ellenségei korántsem tették le a fegyvert. „ még mindig izzanak a nemzetközi konfliktusok ki nem oltott gócai. még mindig emelkednek a kapitalista államok katonai költségvetései. még mindig szövik a fondorlatos összeesküvések hálóit a békeszerető népek ellen. még mindig érlelik az óriási áldozatok árán függetlenné vált országok újabb leigázásának terveit. példát szolgáltat erre az angolai imperialista intervenció, - mutat rá a cikk szerzője, majd végezetül megállapítja: „ ez az oka annak, hogy a béke hívei leningrádi konferenciájukon számos olyan határozatot fogadtak el, amelyekben leleplezik a béke ellenségeinek veszélyes tevékenységét és e tevékenység megakadályozására buzdítják a világ közvéleményét... »/taszsz/

13.05/a *de*

- 14 -

kk.16. Leszerelési szimpozion

pm/czné/a/kt p á r i z s , 1975. november 30./mti/

robert szerebrennyikov, a taszsz tudósítója jelenti:

párizsban befejezte munkáját a leszerelési problémákkal foglalkozó európai szimpozion, amely az ellenállók nemzetközi szövetségének, a veteránok világszövetségének, a volt hadifoglyok nemzetközi szövetségének és az európai frontharcosok szövetségének kezdeményezésére ült össze. a béke világtanács és az újságírók nemzetközi szervezete megfigyelőkkel képviseltette magát a fórumon.

a szimpozion egyhangulag elfogadott zárónyilatkozatában hangsúlyozza: sürgető szükségesség a békére és a népek biztonságára nézve veszélyes fegyverkezési hajszának és a tömegpusztító fegyverek elterjedésének megakadályozása, a leszerelés elérése és a katonai tömbök felszámolása.

a fórum résztvevői aláhúzták az európai biztonsági és együttműködési értekezlet záródokumentumának nagy jelentőségét és nyomatékosan hangsúlyozták az abban foglalt tételek teljes tiszteletben tartásának szükségességét. mint a nyilatkozat kiemondja, a politikai enyhülésnek katonai enyhüléssel kell kiegészülnie.

a párizsi szimpozion sürgeti, hogy a haladéktalanul tegyenek konkrét intézkedéseket a meglévő egyezmények, - egyebek között a nukleáris fegyverzetre vonatkozó egyezmények - hatékony megvalósítása és kiszélesítése érdekében, valamint olyan különböző egyezmények megkötése érdekében, amelyek célja - a hagyományos és a nukleáris fegyverzet mennyiségi és minőségi korlátozása. az ilyen intézkedések és a leszerelés egyes vonatkozásairól folytatott jelenlegi tárgyalások befejezése elősegítené a leszerelés fokozatos elérését.

a résztvevők támogatták az ensz közgyűlésnek azt a határozatát, hogy össze kell hívni a leszerelési világtanács-konferenciát kivétel nélkül minden ország részvételével./taszsz/

13.10/a *de*

- 15 -

kk.17. ad: kk.9-es/ timor/ hirünkhöz

or/a/kt s t o c k h o l m , 1975. november 30./mti/

a svéd külügyminisztérium szóvivője vasárnap stockholmban cáfolta azt a diliből származó értesülést, hogy svédország diplomáciai elismerésben részesítette volna a pénteken kikiáltott kelet-timori demokratikus népi köztársaságot. a szóvivő kijelentette, nincs tudomása arról, hogy a külügyminisztérium kapcsolatot létesített volna a fretilin felszabadítási mozgalommal./reuter/

--

kk.18. spanyolország - részleges amnesztia - letartóztatások

hf/so/a/kt m a d r i d , 1975. november 30./mti/

a múlt héten bejelentett részleges amnesztia rendelet értelmében vasárnap hajnalban kiengedték börtönéből marcelino camacho spanyol szakszervezeti vezetőt, akit 1973-ban az emlékeztetés, 1001-es perben, nyolc másik társával együtt ítéltek több évi börtönbüntetésre. camacho a betiltott, munkásbizottságok, vezetője, kiszabadulásakor közölte, hogy tovább folytatja harcát spanyolország demokratizálásáért, az összes politikai foglyok szabadon bocsátásáért.

camachoval együtt szabadult carlos alvarez, az ismert költő és egy szintén politikai okokból bebörtönzött egyetemista.

madridban szombaton este hivatalosan közölték, hogy, fel-forgató tevékenység, vádjával a napokban 13 zaragozai egyetemi hallgatót letartóztattak. a cifra spanyol hírügynökség ugyan-csak szombaton este jelentette, hogy pamplona közelében a csendőrség oszlatott szét egy 100 főnyi tömeget, amely illegális gyűlést tartott. a résztvevők közül 40-et letartóztattak, később 34-et szabadon bocsátottak. hat őrizettest bent tartottak a pamplonai rendőrségen./afp,ap,reuter,upi,taszsz/

--

13.45/a *el*

- 16 -

kk.19. carrillo nyilatkozata a l,express-nek

hf/so/a/kt p á r i z s , 1975. november 30./mti/

santiago carrillo, a spanyol kommunista párt főtitkára, a l,express című francia hetilapnak adott interjújában kijelentette, hogy hamarosan visszatér hazájába. a francia lap munkatársának kérdésére carrillo közölte: „ha engedélyezik legálisan, ha nem engedélyezik, illegálisan, de mindenképpen hamarosan hazatérek,,.

a szerkesztőségek tájékoztatására!

az interjúban carrillo többek között úgy nyilatkozott, hogy „olyan országban, mely a fasizmusból lép ki,, polgári demokráciára,, van szükség. biztos vagyok abban - fűz-te hozzá -, hogy a spanyol hadsereg tiszteletben fogja tartani a nép többségének akaratát. nem akarjuk, hogy katonák irányítsák az országot, s a demokratikus érzelmű katonák maguk sem akarják ezt,,.

a,, portugál fertőzés,, eshetőségéről szólva carrillo úgy vélekedett, hogy,, a portugál kommunista párttal szemben a legnagyobb különbség az, hogy,, véleményünk szerint a demokrácia számára alapvetően fontos az általános választások tiszteletben tartása,,. spanyolországban különben is régóta az egész ellenzék, az egyháztól a kommunistákig, egyetért abban, hogy nyugat-európai típusú demokráciát kell létrehozni. spanyolország az európai országok közül a legérettebb, a történelmi kompromisszumra,, - fűzte hozzá.

carrillo a továbbiakban kijelentette: „véleményünk szerint meg kell őrizni a jelenlegi gazdasági szerkezetet. a politikai és parlamentáris utat akarjuk követni és úgy véljük, hogy jelenleg nem kívánatos gazdaságunk azonnali kollektív vizsgálása,,./afp/

--

13.50/a *el*

- 17 -

kk.20. angola -2.

pm/czné/a/kt

brazzaville, 1975. november 30./taszsz/

angolába gyorsított ütemben irányítanak újabb dél-afrikai reguláris csapatkontingenseket, európai és amerikai katonákat az utóbbi időben komoly veszteségeket szenvedett külföldi intervenciók pótlására. a jeune afrique című hetilap szerint az unita reakciós csoportosulás osztagait támogató dél-afrikai alakulatokkal együtt nagy számban érkeztek amerikai katonai tanácsadók is a silva porto városhoz közeli capolo katonai támaszpontra.

az aps algériai hírügynökség szerint az indokinaiban résztvevő többszáz amerikai katona készül a dél-afrikai köztársaságba, amely a nemzetközi imperializmus fegyveres agressziójának felvonulási területe az angolai népi köztársaság ellen.

az intervenciók alakulatok nagymennyiségű fegyvert kapnak az egyesült államoktól./mti/

kk.22. indiai kp

pm/czné/a/kt

delhi, 1975. november 30./taszsz/

folytatja munkáját az indiai kommunista párt központi végrehajtó bizottságának ülészaka. radzsessvara rao, a párt országos tanácsának főtitkára politikai beszámolójában megelégedéssel állapította meg az india-szerte kibontakozott antifasiszta mozgalom sikerét. az antifasiszta konferenciák megrendezése - mutatott rá a főtitkár - lehetővé tette a néptömegek politikai tevékenységének aktivizálását, kedvező légkört teremtett a husz pontos haladó kormányprogram tételei, egyebek között a földreform megvalósítására, valamint a hazafias és a haladó erők tömörítésére. egészében a rendkívüli állapot bevezetése bizonyos haladást eredményezett.

gazdasági vonatkozásban azonban - mondotta radzsessvara rao - gyorsabban meg lehetne valósítani a feladatokat.

az ülészakon határozatot hoztak a bangladesi helyzetről. az indiai kommunista párt központi végrehajtó bizottsága mély aggodalmát fejezi ki a szomszédos országban zajló események alakulása miatt./mti/

14.05/a. *al*

- 18 -

kk.21. két hír indiából

or/a/kt

ujdelhi, 1975. november 30./mti/

h.n.bahuguna uttar pradesh indiai szövetségi állam fő-kormányzója lemondott, az államot vasárnap a központi kormány közvetlen irányítása alá helyezték - jelentették be új delhiben. a döntés a szűkebb kabinet ülésén született, a rendeletet ali ahmed államfő írta alá.

a főminiszter azt követően nyújtotta be lemondását, hogy államában nem sikerült kellő politikai bázist teremtenie a hatalmon lévő kongresszus párt helyi vezetői körében. a párt a pradeshi nemzetgyűlésben rendkívül csekély többséggel rendelkezik.

brahmananda reddy belügyminiszter sajtóértekezleten jelentette ki, hogy a központi irányítás indira gandhi miniszterelnök szűkebb hazáját jelentő uttar pradeshben, csak rövid időtartamú, lesz./reuter/

x x x

az indiai belügyminiszter ugyanezen a sajtóértekezleten közölte azt is, hogy a szilárd megállapodás született gandhi kormánya és a nagaföldi lázadók között. ennek értelmében a központi hatalom ellen husz éve harcoló északkeleti törzs elfogadta az ország alkotmányát és hajlandó beszolgálatni fegyvereit. az alakulatok többszáz tagja megadta magát a kormánycsapatoknak.

mint a miniszter közölte az erről szóló megállapodás november elején született és jelentős hatással lesz a szomszédos majszuri államban lévő kormányellenes erők magatartásával. az új-delhi kormány néhány napja jelentette be, hogy a burmával határos területeken élő majszurik közül mintegy háromezren szintén letették a fegyvert./reuter/

-.-

14.15/a. *al*

- 19 -

kk.23. argentin kp

pm/czné/ra kt b u e n o s a i r e s , 1975. november 30.
/taszsz/

a buenos aires-i városi stadionban rendezett nagygyűléssel véget ért az argentin kommunista párt országos konferenciája.

az értekezlet résztvevői megvitatták és jóváhagyták jeronimo arnedo alvareznek, a párt főtitkárának beszámolóját. a konferencia határozatokban fejezte ki szolidaritását chile, haiti, nicaragua és más latin-amerikai országok hazafias erőinek harcával.

rubens iscaro, az argentin kommunista párt központi bizottságának titkára a gyűlésen elhangzott beszédében az argentin kommunista legfőbb feladatának nevezte a széles demokratikus anti-imperialista front létrehozásáért indított mozgalom fokozását.
/mti/

-.-

kk.24. portugália - taszsz

ék/dm/ra kt l i s s z a b o n , 1975. november 30. /mti/

eduard kovaljov a taszsz tudósítója írja:

portugália haladó és demokratikus közvéleménye úgy véli, hogy a november 25-i eseményeket követően, új politikai és katonai helyzet alakult ki az országban, amelyre a politikai és katonai erők új viszonya jellemző. ez az új politikai helyzet mindazon erők egyesítését követeli meg, amelyek érdekeltek a demokratikus szabadság és a forradalmi vívmányok védelmében. ez szükséges ahhoz, hogy a lehető legrövidebb időn belül tárgyalások útján elérjék mindazoknak a problémáknak a politikai rendezését, amelyek a november 25-26-i fegyveres összetűzések, következményeképpen keletkeztek, s hogy haladéktalanul véget vessenek a haladó erők elleni megtorlásoknak, a letartóztatásoknak, az üldözéseknek és tisztogatásoknak. szigorú intézkedéseket kell ugyszintén hozni az aktivizálódott jobboldali és reakciós elemek aknamunkájának megszüntetésére, hogy a legrövidebb időn belül megszüntessék az ostromállapotot a liszaboni katonai körzetben, s hogy minden állampolgár számára újból megteremtsék a lehetőséget valamennyi szabadságjog gyakorlására az ország egész területén.

/folyt.köv./

16.45/ra *ll*

-20-

kk.24. /portugália - ... folyt./ra

a központi katonai körzet törzsének nyilvánosságra hozott közleménye szerint az ország északi területeiről származó jelentések-ből kiderül: sok helyen egyes erők arra töreksznek, hogy az elmúlt napok eseményeit a maguk javára fordítsák, a jobboldali erők pogromokat próbálnak szervezni a baloldali pártok ellen, támadásokat intéznek a szakszervezeti központok ellen, robbantásokat hajtanak végre, a jobb- és baloldali erők közötti szakadék elmélyítése céljából propaganda hadjáratot folytatnak és kommunistaellenes hangulatot szítanak a lakosság körében,

manuel franco charais brigádtábornok, a központi katonai körzet parancsnoka: elrendelte, hogy fokozzák az ellenőrzést az utakon, tartóztassák fel a gyanús gépjárműveket, ellenőrizzék a gépkocsivezetők és az utasok papírjait, kobozzák el a lakoságnál levő fegyvereket.

a helyzet normalizálására utaló jeleket figyelembe véve, a katonai hatóságok szombaton késő este néhány, az ostromállapot szigorúságát enyhítő döntést hoztak: csökkentették a járőröket, engedélyezték sportrendezvények megtartását, az újságok megjelenését, azoknak a lapoknak a kivételével, amelyek állami ellenőrzés alatt állnak, s amelyek kiadását új állami adminisztratív szerv kijelöléséig felfüggesztették.

a rádióban és a televízióban vasárnap ismét beszédet mondott costa gomes elnök, aki „a társadalmi rend és a katonai fegyelem erősítésére, szólított fel, sürgetve a helyzet lehető leggyorsabb normalizálására irányuló erőfeszítéseket. külpolitikai problémákat érintve, costa gomes kiemelte, hogy „portugália a függetlenség kölcsönös tisztelete alapján, a világ minden népével a barátság fejlesztésére törekszik. lehetőségünk van a szocialista világgal gazdagabb kapcsolatokra lépni, fejleszteni ezeket a kapcsolatokat, felhasználni olyan lehetőségeket, amelyeket a múltban az előző portugál rezsimek elzártak előlünk. készek vagyunk bármely baráti segítséget elfogadni nyugatról és keletről egyaránt, de minden segítségre csak azzal a feltétellel van szükségünk, ha annak rendelkezésünkre bocsátása nem fenyegeti nemzeti függetlenségünket,„.

a portugál elnök mindenkit felhívott, lássák be, hogy „a nép már eleget szenvedett és megérdemli azt, hogy minden politikai és társadalmi erő elvesse a szektás hangulatkelést és erőfeszítéseket tegyen a politikai stabilitás megteremtésére,„./taszsz/

-.-

16.55/ra *ll*

-21-

kk.25. két hír a közel -keletről

fp/ra kt

te l a v i v

1975.november 30./mti/

tel avivból vasárnap elutazott hans dietrich genscher nyugat-német külügyminiszter, aki csütörtöktől tartózkodott hivatalos látogatáson izraelben.

genscher elutazása előtt a sajtó képviselőinek kijelentette, hogy meggyőződése szerint látogatása „konstruktív hozzájárulás a közel-keleti konfliktus megoldásához”, az izraeli nyugatnémet kapcsolatokról szólva megjegyezte: „a látogatás bebizonyította, hogy mindkét országban nyitott kapukkal várják a politikai és gazdasági kapcsolatok pozitív fejleményeit”,

a nyugatnémet külügyminiszter látogatása befejezésekor egyébként közleményt adtak ki, amelyben a felek bejelentették, hogy az országaik kereskedelmének fejlesztése céljából közös bizottságot hoznak létre, amely a kormány és az üzleti élet képviselőinek részvételével valószínűleg jövő év tavaszán kezdi meg működését.
/upi,dpa/

b e i r u t

vasárnap befejezte beiruti megbeszéléseit maurice couve de murville francia diplomata, aki kormány megbízásából tett közvetítési kísérletet a libanoni válság rendezésének előmozdítására.

az egykori francia miniszterelnök és külügyminiszter elutazását megelőző sajtóértekezletén kijelentette, hogy „nem bocsátkozhat jövendölésekbe”, arról, hogy helyre áll-e libanonban a normális élet. hangsúlyozta, hogy senki sem nyerhet a szembenálló felek összecsapásaiban, amelyek idén immár közel négyezer emberéletet követeltek.

a francia diplomata - aki kedden tér vissza párizsba - vasárnap szíriába utazott, ahol a szíriai vezetőket fogja tájékoztatni beiruti tárgyalásai eredményeiről./reuter/

17.08/ra *ll*

-22-

kk.26.portugália

lb/mh/ra kt

L i s s z a b o n , 1975. november 30./mti/

portugáliában a katonai helyzet tisztázása után bizonyos jelek szerint a polgári politikai fronton kezdődött meg a tisztogatás. egy elnöki nyilatkozat cáfolta ugyan az a vidéki lapjelentést, hogy letartóztatási parancsot adtak ki négy szélsőbaloldali csoport vezetője ellen, ám vezető katonai körökben továbbra is sok szó esik arról, hogy a lázadás során a kormányt támogató csapatok két elesett katonáját polgári személyek lőtték le. costa gomes elnök bejelentette, hogy a rendőrség korlátlan felhatalmazást kapott a házkutatásra olyan személyeknél, akiknél fegyverrejtegetés gyanuja forog fent.

a liszaboni katonai körzetben enyhítették az ostromállapotot, és négyórás kijárási tilalom van érvényben.

a forradalmi tanács egész éjszaka ülésezett a belem-palotában, de közleményt nem adtak ki. a primeiro de janeiro című lap tudósítása szerint az egyik szünetben egy tiszt azt közölte a vára-kozó tudósítókkal, hogy a kommunista párt leendő szerepéről is szóvan. mint a nyilatkozatból kitűnik, a forradalmi tanács egy része ki akarja rekeszteni a kormányból a pkp-t, arra hivatkozva, hogy a párt szerintük „nem tartja be a demokratikus játékszabályokat”, /upi/

a hét végén már megjelenhettek a nem kormányellenőrzés alatt álló lapok.

ujra utcára került a pkp központi lapja, az avante is, amely közölte a politikai bizottság november 28-i nyilatkozatát, valamint a titkárság szombati állásfoglalását, a válság politikai megoldását sürgetve./ adn/

kk.27. békeerők- bécs

ék/ dm/ ra kt

b é c s , 1975. november 30./ mii/

az osztrák fővárosban vasárnap befejeződött a békeerők nemzetközi tanácskozása.

/ folyt. köy./
17.25/ra *ll*

-23-

kk.27./ béke-erők-... folyt./ra

44 ország küldöttei a békeerők összeforrottságának kérdéseit vitatták meg, áttekintették az európai biztonsági és együttműködési konferencia munkájának eredményeit, a társadalmi szervezetek szerepét az ezek házározatainak megvalósításában, valamint a kelet-és nyugat közötti gazdasági együttműködés problémáit.

a tanácskozás résztvevői nyilatkozatot fogadtak el, amelyben kifejtik véleményüket a megvitatott kérdésekről. /taszsz/

-.-

kk.28. finn-szovjet társaság

ék/dm/ra kt h e l s i n k i , 1975. november 30. /mti/

vasárnap helsinkiben befejeződött a finn-szovjet társaság xi.kongresszusa. a kongresszus nyilatkozatot fogadott el „a barátságért és az együttműködésért az európai biztonsági és együttműködési értekezlet szellemében”, címmel, határozatot hozott a társaság munkájának fő irányairól és kijelölte az 1976-79-es évekre szóló távlati programot.

a kongresszus küldöttei sikraszálltak a barátság további megszilárdításáért, finnország és a szovjetunió jószomszédi együttműködésének kiszélesítéséért.

megválasztották a társaság vezető szerveinek tisztségviselőit. a társaság elnökévé martti miettinen ismert centrum-párti politikust, az igazgató tanács elnökévé pedig va:inö kaukonen professzort választották. /taszsz/

-.-

kk.29. béke-erők - bécsi tanácskozás befejezése

olt/ra kt b é c s , 1975. november 30.

oltványi ottó, az mti tudósítója jelenti:

„a békeerők szükségesnek látják, hogy a világ haladó erői együttes akcióval és fáradozásaival olyan sürgős intézkedéseket szorgalmazzanak, amelyek azt célozzák, hogy katonai enyhüléssel egészítsék ki és a leszerelés megvalósításával vessenek véget a fegyverkezési versenynek”, - hangoztatta az a nyilatkozat, amelyet vasárnap délután bécsben adtak ki a nemzetközi békekonferencia befejezése alkalmából.

/folyt.köv./

19.00/ra

-24-

kk.29. / béke-erők - ... folyt./ra

a november 27-30 között 25 nemzetközi szervezet és 44 ország nemzeti békemozgalmának képviselőivel rendezett bécsi értekezlet nyilatkozata nyomatékkel hangsúlyozta a helsinki dokumentum széleskörű ismertetésének fontosságát, majd aggodalmának ad kifejezést amiatt, hogy bizonyos erők Európában és Európán kívül kísérleteket tesznek a helsinki konferencia jelentőségének lekicsinylésére. a nyilatkozat rámutat, hogy ezek az erők a helsinki dokumentum teljes tartalmát eltitkolják és a finn fővárosban kötött megegyezésekkel kapcsolatban iparkodnak borulátást és bizalmatlanságot ébreszteni. „éppen ezért - hangsúlyozza - szükség van arra, hogy a nemzetközi szervezetek és nemzeti békemozgalmak tevékeny munkával visszaszorítsák ezeket az irányzatokat, és a minden államra vonatkozó politikai kötelezettségek alapján helyesen tájékoztassák a világközvéleményt a konferencia eredményeiről.„

a tanácskozáson két jelentős határozatot hoztak:

véglegesítették, hogy a jövő évben március 28- április 1. között nemzetközi fórumot rendeznek a leszerelés előmozdítására az angliai yorkban. az előkészítő bizottság, amelynek tagjai közé választották magyarországi képviselőit is, január 24-25-én Londonban újabb előkészítő megbeszélést tart a fórum gondos megszervezése céljából.

„nemzetközi kampánybizottság a közel-keleti igazságos békéért”, elnevezéssel megalakították azt a testületet, amely tavasszal tartott párizsi béketanácskozás döntése alapján kezdi meg tevékenységét. ismeretes, hogy ennek a kampánybizottságnak tagja lett magyarország is. a testület munkájával kapcsolatban a zárónyilatkozat kifejezésre juttatta: a nemzetközi kampánybizottság a világ közvéleményének helyes tájékoztatásával az ENSZ biztonsági tanácsa határozatainak megvalósításáért, a genfi konferencia haladéktalan összehívásáért, a közel-keleti válság igazságos és végleges rendezéséért száll sikra.

/folyt.köv./

19.05/a

-25-

kk.29. / béke-erők - ... 2.folyt./ra

a konferencián romesh chandra, a béke-világtanács főtitkára mondott zárszót és bejelentette: 1976 végére összehívják a béke-erők moszkvai világkongresszusa összekötő tanácsának plenáris ülését.

--

kk.30. camacho - sajtóértekezlet

lb/mh/ra kt m a d r i d , 1975.november 30./mti/

a részleges amnesztia során kiszabadult marcelino camacho szakszervezeti vezetőt hazaérkezésekor spontán rokonszenvtüntetés fogadta. többszázan verődtek össze lakása körül és „marcelino!marcelino!”, valamint „amensztiát!”, kiáltásokkal üdvözölték. a francoista törvényszék által eredetileg husz év börtönbüntetésre ítélt munkásvezető rövid beszédet mondott az összegyűltek előtt, hangoztatva, hogy harcolni kell a többi politikai bebörtönzöttek kiszabadításáért, akikre a király részleges amnesztiája nem vonatkozik.

a cifra spanyol hírügynökség a diktatúrában szokatlan módon hírt adott a spontán tüntetésről.

camacho és vele együtt szabadult két társa, nicolas sartorius 37 éves újságíró és juan marcos munoz 34 éves munkás ezután egy ügyvéd lakásán sajtóértekezletet tartottak, amelyen a spanyol és a külföldi sajtó több mint félszáz tudósítója vett részt.

„spanyolországban új korszak kezdődik, de nem azért, mert helyreállították a szabadságot, - mondotta camacho, majd kifejtette, hogy a demokratikus erők „tömeges erőszakmentes kampányt fognak indítani az utcákon, a gyárakban és az egyetemeken, a rendszer mélyreható megreformálásáért. a munkásvezető követelte valamennyi politikai fogoly szabadonbocsátását, a politikai menekültek hazatérését, a szakszervezetek legalizálását és az ország államformáját eldöntő népszavazás kiírását. camacho és társai hangoztatták, hogy addig nem támogathatják a monarchiát, amíg a spanyol nép többsége szavazatával jóvá nem hagyja.

/folyt.köv./

19.15/ra *ll 29.30*

-26-

vkk.30. / camacho - ... folyt./ra

az illegális munkásbizottságokról szólva camacho kijelentette, hogy azok nem tartoznak egyetlen párt fennhatósága alá sem. általános sztrájkot pedig egyelőre nem terveznek, de ha a helyzet úgy kívánja, sor kerülhet rá.

a spanyol rendőrség nem akadályozta meg a sajtóértekezletet./afp,reuter,upi/

--

kk.31. szendrey-karper - szovjetunió

ék/dm/ra kt m o s z k v a , 1975.november 30./mti/

heitor villa-lobos híres brazil zeneszerző műveiből adott szólókoncertet vasárnap este moszkvában szendrey-karper lászló magyar gitárművész.

a moszkvai tudós klubban nagy sikerrel játszotta villa-lobos „brazil szvitjét”, a zeneszerző etűdjeit és preludiumait.

szendrey-karper lászló nagy népszerűségnek örvend a szovjetunióban. vasárnap esti moszkvai koncertjén is magas kultúrájú előadóművészetével, virtuóz hangszerkezelésével nyerte meg magának a közönséget. a kritikák szerint, a magyar gitárművész villa-lobos műveinek avatott tolmácsolója.

szendrey-karper lászló a szovjetunió más városaiban is fellép./taszsz/

--

kk.32. angola

lb/mh/ra kt

1975. november 30. /mti/

b e l g r á d

a tanjug jugoszláv hírügynökség luandai jelentése szerint lopo do nascimento angolai miniszterelnök szombaton nigériába utazott, hogy a zairei, dél-afrikai és portugál zsoldos agresszióról tárgyaljon a nigériai kormány vezetőivel.

/folyt.köv./

19.20/ra *ll*

-27-

kk.32. /angola ... folyt./ra

nigéria a múlt héten elismerte az mpla kormányát angola törvényes kormányának, bár a külügyminiszter szombaton egy tv-nyilatkozatban kijelentette, hogy nigéria szívesebben látná a három angolai mozgalom egységét./reuter/

L u a n d a

joao filipe martins, angola tájékoztatásügyi minisztere az afp-nek adott nyilatkozatában bírálta idi amin ugandai elnök, az afrikai egységsszervezet soros elnöke következetlen magatartását angola ügyében. rámutatott, hogy amin lépései csak meghasonlást okozhatnak a tagállamok között. amin jól tudja, hogy dél-afrikai csapatok is harcolnak a szakadár fnla és az unita oldalán, ő mégis védelmébe veszi a két szervezetet./afp/

--

kk.33. coretta king nyilatkozata

lb/mh/ra kt l a g o s , 1975.november 30. /mti/

az afrikai köruton lévő coretta king, a meggyilkolt polgárjogi harcos, martin luther king özvegye lagosban kijelentette, hogy meggyőződése szerint néhai férje és a két kennedy-testvér összeesküvés áldozata volt, és az igazság végül is napfényre fog kerülni. az özvegy üdvözölte edward levi amerikai igazságügyminiszter döntését, amellyel elrendelte a king-gyilkosság ügyében folytatott fbi-nyomozás felülvizsgálatát. a felülvizsgálatra - mint ismeretes - azért kerül sor, mert egy szenátusi bizottság nemrég felfedte, hogy az fbi annakidején kampányt szervezett martin luther king megrágalmazására.

andrew young kongresszusi képviselő, aki elkísérte coretta kinget a körutra, kijelentette, hogy ő is összeesküvést sejt a három gyilkosság mögött, és az amerikai népnek joga van megtudni a teljes igazságot a három ügyről./ap/

--

19.40/ra *W 20:00*

-28-

kk.34. új kormány finnországban

lb/mh/ra kt h e l s i n k i , 1975. november 30./mti/

helsinki vasárnap megalakult az új nemzeti „szükségkormány”, amelynek öt pártja a 200 tagú parlamentben 150 képviselő támogatására számíthat. a kormányt a centrum-párti marttie miyetunen vezeti, a külügyminiszter a szociáldemokrata kalevi sorsa lett. a koalícióban részt vesznek a liberálisok, a kommunisták és a svéd néppártiak is.

kekkenen elnök az új kormány tagjai előtt tett nyilatkozatában kijelentette, hogy a kormány legfontosabb feladata a munkanélküliség felszámolása. az ország megromlott gazdasági helyzetét jellemezve az elnök rámutatott, hogy a bruttó nemzeti össztermék az idén kevesebb lesz mint tavaly, növekszik a külkereskedelmi mérleg deficitje, fokozódik az infláció. a munkanélküliek száma november közepén meghaladta a hatvanháromezret./taszsz, afp,upi/

--

kk.35. giscard d,estaing - róma

ék/ra kt r ó m a , 1975. november 30. /mti/

valery giscard d,estaing francia köztársasági elnök vasárnap este rómaiba érkezett, ahol részt vesz a közös piac hétfőn kezdődő kétnapos csúcsertekezletén./ap,afp/

--

kk.36. ford - kina

ék/dm/ra kt a n c h o r a g e , 1975.november 30./mti/

ford amerikai elnök azt követően, hogy utban kinába, egy éjszakát az alaszka anchorageban töltött, tovább indult délkelet ázsiai látogatásának fő állomása, peking felé.

ford egy rövid tokiói megálló után érkezik a késő éjszakai órákban pekingbe./upi,reuter,ap/

--

20.10/ra *W*

-29-

a szerkesztőségek tájékoztatására!

ad: kk.32. / angola/ című hírünkhöz

lb-mh/ra kt

1975. november 30./mti/

andrew young amerikai néger képviselő lagosban, egy sajtóértekezleten kijelentette, nem lát olyan veszélyt, hogy az egyesült államok belekeveredne az angolai polgárháborúba. a kongresszus mindenestre egyetlen pennyt sem fog megszavazni egy esetleges intervencióra. ugyanakkor kifejezte azt a véleményét, hogy washingtonnak nyomást kellene gyakorolnia a szovjetunióra és dél-afrikára, hogy ők is szüntessék be angolai beavatkozásukat. young különösen a szovjetuniót támadta az mpla támogatásáért.
/ap, reuter/

kk.37. india - miniszteri lemondások

ék/ra kt

u j d e l h i , 1975. november 30./mti/

indira gandhi miniszterelnök kormányának két „oszlopos”, tagja, a 68 éves szvaran szingh hadügyminiszter és a 74 éves sankar diksit hajózási- és szállításügyi miniszter benyújtotta lemondását.

a két veterán miniszter távozásának híret hivatalosan nem kommentálták, bár a hírügynökségek megjegyzik, hogy az valószínűleg a kabinet fiatalítása érdekében történt. /ap/

kk.38c. külpolitikai híreink jegyzéke 1975. november 30-án zárásig

kt/ra kt

1975. november 30.

1. magyar gasztronómiai hét
2. rövid hírek
washington: televízió-készülékek
addisz abeba: román nyilatkozat
london: graham hill
santiago: szerencsétlenség
3. ford, kina - előzetes
4. pravda a csehszlovák párt-és kormányküldöttség szovjetunióbeli látogatásáról
5. hírek az egyesült államokból
6. ford - alaszka
7. ensz- vegymyi fegyverek
/folyt.köv./

20-20/ra

-30-

kkk.38. /külpolitikai ... folyt./ra

8. angola
9. timor - ensz
10. az enyhülés ellenfelei
11. bhutto
12. biztonsági tanács - ensz-erők a goland femnsikon
13. törökország - ciprus
14. közel-keleti hírek
15. leningrádi békekonferencia - pravda
16. leszerelési szimpoziu
17. ad: kk 9-es/timor/
18. spanyolország-részleges amnesztia-letartóztatások
19. carrillo nyilatkozata a l, expressnek
20. angola- 2.
21. két hír indiából
22. indiai kp
23. argentin kp
24. portugália - taszsz
25. két hír a közel-keletről
26. portugália
27. békeerők - bécs
28. finn-szovjet- társaság
29. békeerők - bécsi tanácskozás befejezése
30. camacho - sajtóértekezlet
31. szendrey-karper - szovjetunió
32. angola
33. cornetta king nyilatkozata
34. új kormány finnországban
35. giscard d, estaing - róma
36. ford - kina
37. india - miniszteri lemondások
38. hírjegyzék
/mti/

készült az mti külpolitikai szerkesztőségében

főszerkesztő : lehel miklós
szerkesztette: köves tibor

ll

a szerkesztőségek figyelmébe!

mai kk. 29.sz.hírünk / béke-erők .../ 1.bek. 4.sorában a szöveg helyesen :

... egészítsék ki a politikai enyhülést és a leszerelés

/mti/ra

rté

-32-

- v é g e -